

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

kitni, Flajsu Andreju v Želmljah, Vunderlu Mateju na Cenu, Klanjsku Mirku v Vučji vasi, Mercini Francu v Grahovem, Baši Antonu pri Sv. Benediktu, Barletu Konradu v Metliki, Titanu Josipu v Puconcih, Titanu Ivanu v Hlaponcih, Zelezniku Oroslavu v Srednji Bistrici, Dekvalu Cirilu v Dvoru, Mervarju Francu v Žužemberku, Vollmaierju Karlu v Vuzenici, Gallobu Rudolfu v Mežici, Sadarju Mirku na Ojstrici ob Dravi, Venigerholcu Miroslavu v Središču ob Dravi, Kosiju Mirku pri Sv. Barbari v Halozah, Safariču Franju pri Sv. Juriju ob Pesnici, Gradišniku Stanku v St. Ilju pri Velenju, Kopaču Leopoldu v Slovenjgradu, Grumu Janezu v Gaberku, Stefanciozi Antonu na Donački gori, Freccetu Valentinu v Koprivnici, Schelu Henriku v Konjicah, Kašperju Francu v Dobravah, Hrovatu Ivanu v Ihanu in Inkretu Alfonzu na Šenkovecturnu.

Učiteljski pravila

§ Enodnevna odsodstva — kolkovanje prošelj. Na prošnjo Jugoslovenskega združenja — sekcije za dravsko banovino, je izdala kraljevska banska uprava na osnovi odloka finančne direkcije v Ljubljani nastopno tolaženje:

Po določbah § 84. zakona o narodnih šolah so učitelji na državnih narodnih šolah državni uradniki in veljajo za nje določbe zakona o uradnikih, v kolikor prvo navedeni zakon ne določa drugače.

Pravico do odsotnosti v okviru točke 9. § 114. zakona o narodnih šolah ima učitelj šele na podlagi odobrenja tozadevne prošnje po upravitelju šole.

Ker pa take prošnje ne spadajo pod določbe § 97. zakona o uradnikih, pač pa pod določbe § 87. tega zakona in ako se vlagajo pismeno, podlegajo taksi po tar. post. 1. taksnega zakona.

Naša gospodarska organizacija

—g Članom Učit. samopomoči. V mesecu marcu je smrt prav globoko posegla v naše vrste. Iztrgala nam je 6 članov. Ti so: Amalija Tominc, Globoko pri Brežicah; Anton Namestnik, Reka; Rezi Stergar, Ljubljana; Franc Högl, Kočevska Reka; Miroslav Pučelik, Fram pri Mariboru, in Antonija Jurko, Vojnik pri Celju; to je 291. do 296. smrtni slučaj. Na v teh dneh razposlane položnice nakazite samci po 31 Din, zakonski pari pa 61 Din. Kdor ima kaj zaostanka, ki je k temu znesku prištel, naj nakaze celotni znesek. — Vpoštevajte visok znesek — nad 76.000 Din — ki ga blagajna zaradi visokih zaostankov pri članih še ni mogla v celoti nakazati dedičem umrlih članov, in pa težkoče, ki jih imajo denarni zavodi v denarnem poslovanju. — Čim večja je sila, tem bolj je potrebna pomoč. Zadruga uprava vljudno prosi vse člane, da nakazejo na položnicah vpisane zneske takoj po prejemu položnice. — Dediče umrlih članov opozarjamo na § 3. zadrugnih pravil, ki pravi, da izplača načelstvo pripadajočo posmrtnino po prejemu mrtvaškega lista in sprejemne listine (to je zadruga knjižice). — Učiteljska samopomoč ima 2540 članov.

—g Učiteljski dom v Ljubljani je imel občni zbor 25. marca t. l. Podrobno poročilo bomo priobčili v prihodnji številki.

—g Učiteljski dom v Ljubljani je založil razglednice z bodočim domom. Kos samo 1 Din. Tovariši (ice), sežite po njih. Dobite jih pri domu. Poslali jih bomo nekoliko tudi sreskim društvom v propagandno svrhu.

—g Mesto cvetja na grob pok. tov. Miroslava Pučelika je daroval Uč. domu v Mariboru tov. Tovo Kurbas iz Rogaske Slatine znesek 100 Din. Tov. Kurbas se je udeležil tudi njegovega pogreba. Mnogo tovaršev(ice) pa se ni moglo udeležiti pogreba tako ne nadoma preminulega nam vsem dragega pokojnika. Naj bi počastili vsaj na ta način njegov spomin, da bi nekaj darovali za naš dom v Mariboru.

—g Učit. domu v Mariboru so darovali po 100 Din in sicer trgovci g. Franjo Majer, trgovci g. Miloš Oset in g. Ivan Roglič, imetelj tvrdke »Karo« čevljev, vsi v Mariboru. Vsem trem izrekamo iskreno zahvalo z geslom: Kdor podpira učiteljske ustanove, tega podpira tudi učiteljstvo.

Mladinska matica

— Pravkar je izšla v založbi Mladinske matice knjiga »Nikola Tesla in razvoj elektrotehnike«. Delo, ki ga je napisal dr. Lavo Čermelj, nas vpelje v skrivnost elektrotehnike in nam pove, koliko so prav Jugoslovani sodelovali pri njenem razvoju. Predvsem pa naš veliki učenjak in izumitelj Nikola Tesla.

To je prvo delo o Tesli v slovenskem jeziku. Delo, ki dviga našo samozavest.

Knjigo bi moral poznati vsak srednješolec, vsak učitelj, vsak inteligent.

Knjiga je izšla v okusni izdaji, ima nad 50 slik in se dobi do konca aprila t. l. po znižani ceni, kart. po 26, vezana v polplatno po 32 in vezana v platno po 36 Din.

Naroča se pri Mladinski matici, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I.

—mm O Čermeljevi knjigi »Nikola Tesla in razvoj elektrotehnike« sta prinesla krajše ugodne ocene tudi »Istra« (Zagreb) in dijaški list »Žar«.

KNJIGARNA

UČITELJSKE TISKARNE

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

—mm Prihodnja seja M. M. bo v sredo, 5. aprila ob 16. uri.

—mm Prihodnja številka »Našega roda« (velikonočna številka) izide že prve dni aprila. Na 10. aprila se list razpošlje tako, da ga bodo lahko imele vse šole še pred prazniki. Opozarjamo na to že zdaj naše cenj. poverjenike.

—mm 25 odstotkov popusta nudi Mladinska matica pri svojih publikacijah še do konca aprila t. l. Knjige, za katere velja popust:

Redne publikacije.

(Brez popusta je cena broširanim knjigam 5 Din, vezanim 8 Din.)

Kresnice I., Kresnice II., Kresnice III., Kresnice IV., Kresnice V. (vez.)

Skulj: Sadjarčki.
Seliškar: Rudi.
Pipan: Kako smo delali radio.
Rehar: Začarani krogi.
Rehar: Vijolica Vera.
Erjavec: Pod grajskim jarmom.
Grimm-Slapšak: Mizica, pogri se!
Ribičič: Miškolin.
Skulj: Vrtničice.
Bevk: Lukec in njegov škorec.
Deržaj: Življenje hudobne kavke Katke.
Bevk: Lukec išče očeta.
Hafner: Botra z griča.

Izredne publikacije.

(Brez popusta je cena kartoniranim izvodom po 12 Din, vez. v polplatno. 18 Din, v celo platno 24 Din, na finem papirju 27 Din.)

Lovrenčič: Tiho, življenje.

Naš rod.

(Brez popusta je cena v polplatno vezanim letnikom 28 Din, v platno 38 Din.)

I. letnik, II. letnik.

Kdor naroči večjo množino knjig, dobi poleg popusta še na vsakih deset kupljenih izvodov 1 knjigo zastoni.

Popust ne velja za sledeči dve knjigi:

Ribičič: Miklavževa noč, kart. 16 Din, vez. 22 Din.

Čermelj: »N. Tesla«, kart. 26 Din, vez. 32 Din, v platno 36 Din.

Gospodarsko izvenšolsko delo učiteljstva

ZA POVZDIGO KMETIJSTVA.

Na podlagi ankete, ki se je vršila v mesecu novembru 1932. pri kmetijskem oddelku kraljevske banske uprave med zastopniki kmetijskega in prosvetnega oddelka ter Jugoslovenskega učiteljskega združenja in svrhu sodelovanja učiteljev in kmetijskih sreskih referentov za povzdigo kmetijstva, je izdala kraljevska banska uprava po oddelku za kmetijstvo in oddelku za prosveto posebne okrožnice. Oddelek za kmetijstvo daje nastopne smernice:

1. Sodelovanje sreskih kmetijskih referentov z učiteljstvom narodnih šol je utemeljeno v obsegu in predmetu javnega delovanja obeh činiteljev ter v sedanjih časovnih gospodarskih razmerah. Delokrog sreskih kmetijskih referentov se namreč tako glede oseb, kakor tudi glede snovi deloma krije z delokrogom učiteljstva narodnih šol. V takem primeru je sporazumno delovanje za uspešno delo nujno potrebno in je racionalno, ker se more z manjšimi duhovnimi in materialnimi žrtvami posameznika doseči večji skupni uspeh. Enotno postopanje vpliva obenem ugodno na ljudi in utrjuje v njih zaupanje do oseb in odredb svetne oblasti. Harmonično delovanje koristi učiteljstvu pri njegovem vzgojnem delu v šoli in izven šole, je pa tudi močna opora sreskemu kmetijskemu referentu pri njegovi kmetijsko-pospeševalni službi.

2. Podlaga smotrenega sodelovanja sreskih kmetijskih referentov z učiteljstvom je medsebojno zaupanje. Sodelovanje ni poseganje v medsebojno kompetenco, ampak je prostovoljno prijateljsko podpiranje medsebojnega delovanja, ki koristi stvari in olajšuje udeleževanje med kmetijskim prebivalstvom.

3. Sreski kmetijski referent naj sporazumno delo pospešuje, da ostane v stalnem stiku s sreskim šolskim nadzornikom, ki mu naj odstopa in vednost vse važnejše okrožnice in spise, ki posegajo v medsebojni delokrog.

V osebni stik z učiteljstvom svojega sresa bo sreski kmetijski referent prišel na konferencah sreskega učiteljskega društva. Vabilo tega društva za predavanja se naj referent odzove, ker se mu nudi tedaj najlepša prilika, da seznani učiteljstvo s sreskim gospodarskim programom in da se z učiteljstvom dogovori o enotnem smotrenem delovanju med kmetijskim prebivalstvom. Pri predavanju naj referent opozori učiteljstvo predvsem na najnavadnejše krajevne napake v kmetovanju, na najvažnejšo gospodarsko panogo v srezu in na način, kako bi se ta mogla dvigniti in prilagoditi sedanjim gospodarskim razmeram. Predavanje naj bo prisrčno in praktično ter

naj se predmet predavanja določi sporazumno z odborom sreskega učiteljskega društva.

Ako sreski kmetijski referent iz katerekoli razloga ne more prevzeti zaprošenega predavanja, naj se obrne s prošnjo za predavatelja do kmetijskega oddelka banske uprave, sam se naj pa kljub temu udeleži zborovanja.

Z učiteljstvom, ki se že udeležuje v kakih kmetijskih panogi, naj bo v stalnih osebnih stikih ter naj jim prijateljsko svetuje pri njihovem delu. Posebno paznjo naj sreski kmetijski referent posveča kmetijsko-nadaljeval-

Učiteljska knjigarna podružnica

Maribor — Tyrševa ulica štev. 44

nim šolam, kjer naj prevzame strokovna predavanja in sodeluje pri demonstracijah.

Iz okrožnice prosvetnega oddelka posnemamo nastopno:

Učiteljstvo mnogo dela za kulturni podvig našega naroda v šoli, pa tudi izven šole pri raznih prosvetnih organizacijah. Vse to delo pa bo imelo popolen in trajen uspeh stoprav tedaj, kadar bo oprto na gospodarsko moč našega kmetovalca, saj je kulturni podvig naroda v ozki zvezi z njegovo gospodarsko jakostjo. Mnogo je učiteljev, ki se že sedaj s pridom udeležujejo pri raznih kmetijskih organizacijah in so obilo pripomogli k napredku našega kmetijstva. Mnoge podružnice kmetijske družbe, Sadjarskega in vrtnarskega društva, Čebelarskega društva itd. prospejajo predvsem vsled sodelovanja učiteljev.

Da damo učiteljem, ki se že udeležujejo v tem pravcu med narodom, priložnost in pomoč, je potrebno, da se zasnuje vez med učitelji in sreskimi kmetijskimi referenti. Ti naj sporazumno in v medsebojni podpori vrše važno nalogo kmetско-gospodarskega pospeševalnega dela. V dosegu teh ciljev je potrebno, da so sreski šolski nadzorniki v stalnih stikih s sreskimi kmetijskimi referenti ter se tako medsebojno obveščajo v vseh zadevnih ukrepih in podpirajo pri delu.

Kraljevska banska uprava je pripravljena poslati na zborovanje sreskih učiteljskih društev svoje strokovnjake, ki bodo učitelje seznanjali z novimi smernicami pospeševanja vseh kmetijskih panog. K tem predavanjem bo kmetijski oddelk kraljevske banske uprave napotil tudi področnega sreskega referenta, da se seznani z učiteljstvom in se z njim razgovori o skupnem delu posebno v oni kmetijski panogi, ki je v dotičnem srezu najpotrebnejša in najnujnejša.

Sreski šolski nadzorniki naj podpirajo učiteljska društva, ko bodo na svojih zborovanjih razpravljala o kmetско-gospodarskem pospeševalnem delu. Pomagajo naj pa zlasti onim učiteljem, ki se že sedaj udeležujejo v tem smislu in poskušajo povečati krog teh delavcev v odrejenem delokrogu.

Po potrebi in možnosti naj si ti učitelji izberejo poseben odsek, ki bo vodil vse delo in stal v stalni zvezi s sreskim kmetijskim referentom. Tako organizirano delo more roditi najboljše uspehe v prid kmetijstva in pridobiti učiteljem, kakor tudi sreskim kmetijskim referentom zaupanje in spoštovanje med narodom.

Pri oceni učiteljstva naj upoštevajo šolski nadzorniki učiteljevo prizadevanje pri pospeševanju kmetijstva in pri raznih gospodarskih ustanovah za prav tako važno, kakor ostalo prosvetno izvenšolsko delo.

—g Za povzdigo kmetijstva. Sreski kmetijski referent g. Novak je na zborovanju učiteljskega društva za Gornji grad dne 11. marca razvil program o pospeševanju kmetijstva in prosil učiteljstvo pomoči. V gornjegrajskem srezu sta važni panogi: živinoreja in lesni eksport. Kaj je vse v dosegu te gospodarske panoge potrebno, je jasno razložil predavatelj, da so dobili vsi vpogled v to stranjo polje, ki se odpira učiteljstvu in v katerem se lahko udeležuje v prid našega kmetstva. Pri prihodnjem zborovanju bo g. kmetijski referent pokazal praktično, kaj je podlaga za uspešno živinorejo. Po živahni debati je sklenilo učiteljstvo, da hoče pospeševati tudi sadjarstvo in ustanavljati sadjarske podružnice.

Šolski radio

—r XXIV. teden. V torek dne 4. aprila bo obravnaval g. Miroslav Zor temo »Ptice selilke« po sledečih točkah: 1. Opazovanje ptičje selitve. 2. Zakaj se selijo. 3. Kako se selijo. 4. Kam se selijo. 5. Nevarnosti pri selitvi. — V petek dne 7. aprila bo predavala gđ. Ana Ojstriževa »Ščitimo rastline«, po sledečem razporedu: 1. Prebujenje narave spomladi. 2. Kako je bilo rastlinam možno prestopiti zimski mrz? 3. Kaj jim razven zime še lahko škoduje. 4. Ali se rastline tudi same kaj zavarujejo proti različnim poškodbam? 5. Kateri razlogi nagibajo človeka, da ščiti rastline na travniku, na polju, v vinogradu, v sadovnjaku, v gozdu, na planinskih tratah, na vrtovih in javnih nasadih? (Gospodarski razlogi, lepočutni oziri.) 6. Kako vpliva ljubezen do rastlinstva na človekov značaj, na njegovo srce? (Vzgojni moment.) Otroci naj poznajo že nekaj spomladanskih cvetov in naj opazujejo razvoj listnih in cvetnih popkov na drevju. Če mogoče, naj se jim vsaj na sliki predoči nekaj zaščitnih rastlin: svišč ali encijan, murka, lepi čevljev, volčini, kranjski in lepi jeglič, Cojzova in rogata vijolica, Cojzova zvončica, božje drevce in planika.

Šolska organizacija JU

in društev:

VABILA:

— JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA RADOVLJICO zboruje v soboto dne 8. aprila 1933. takoj po prihodu dopoldanskih vlakov v poslopju osnovne šole na Jesenicah. Na dnevnem redu je tudi predavanje prof. dr. St. Gogale: »Vzgojne ideje moderne pedagogike«. Udeležba obvezna! — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA, VZHODNI DEL zboruje v soboto, dne 8. aprila t. l. — točno ob 9. uri — v osnovni šoli v Mostah.

Sporod je sledeč:

1. Predsednikovo poročilo.
2. Slovstveno predavanje.
3. Tekoče zadeve.

Oddelek za učila

Ljubljana

Maribor

— JUU SRESKO DRUŠTVO ZA SREZA ČRNOMELJ-METLIKA bo zborovalo v soboto 8. aprila v Metliki. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Predavanja sreskega kmet. referenta. 4. Predlogi in slučajnosti. Pričetek ob 12.30, kosilo si preskrbimo še pred zborovanjem. Poravnajte zaostalo članarino. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO ZA SREZ KRŠKO zboruje v četrtek, dne 6. aprila 1933. v Mokronogu ob 9.30 uri v ondotni narodni šoli.

Sporod:

1. Poročilo predsedstva.
2. Situacijsko poročilo in okrožnice sekcije JUU.
3. Razstava šolskih vrtov.
4. Učni načrti — poročila sres. šol. nadzornikov tov. L. Levstik.
5. Slučajnosti.

Tovarišice članice in tovariši člani se vabijo, da se polnoštevilno udeležijo tega zborovanja.

M. Brezovar, predsednik. Fr. Lunaček, tajnik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO SLOVENJGRADec bo zborovalo v soboto dne 8. aprila t. l. ob 9. uri v slovenjgraški osnovni šoli. — Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi predavanje tov. Zupančiča o čuvstveni vzgoji. — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V MURSKI SOBOTI bo zborovalo v soboto, dne 8. aprila v Sokolskem dolu v Murski Soboti.

Dnevni red: Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja, dopisi in poročila funkcionarjev, kmetijsko predavanje sreskega kmetijskega referenta, razstava šolskega vrtnarstva, tečaj za vrtnarstvo in moderna ročna dela, slučajnosti. — Začetek točno ob 9. uri.

— JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG zboruje dne 8. aprila ob pol 10. uri v nabavljalni zadrugi po nastopno navedenem dnevnem redu:

1. Dopisi.
2. Predavanje tov. Grčarja — nadaljevanje — »Hibe sodobnega gospodarstva«.
3. Debata o »Težki zadevi«.
4. Slučajnosti.

Ker bo to najzanimivejše zborovanje zadnjih desetih let, pričakujem točnosti in polnoštevilne udeležbe; zlasti je potrebna udeležba tovariši. Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo.

Petrovič Š., t. č. predsednik.

— JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V CELJU zboruje v soboto 8. aprila v mestni narodni šoli v Celju z začetkom ob pol 9. uri. Poleg društvenih zadev se bo razpravljalo o vrtnarski razstavi, g. inž. Dolinar pa bo govoril o kmetijskem programu. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU bo zborovalo v soboto dne 8. aprila v Mladiki v Ptuj ob 9. uri. Dnevni red, običajen za zborovanja, se izpopolni s predavanjem g. sreskega nadzornika L. Cepudra o učnih slikah. — Ob 8. uri je odborova seja istotam. Odbor.

POROČILA:

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je zborovalo dne 11. marca 1933. v Ljubljani. Navzočih je bilo 115 članov.

Po otvoritvi zborovanja je sreski šolski nadzornik tov. Urbančič Alojzij izročil tov. Prinčiču Edvardu, učitelju na Viču, red Jugoslovenske krone V. stopnje, s katerim je bil odlikovan kot dobrovoljec.

V imenu društva je odlikovancu čestital predsednik tov. Mikuz.

Sreski šol. nadzornik Urbančič je priporočal vsem članom društva, naj pristopijo k »Jadranski straži«, ki hoče po svojih pravih skrbeti za varnost naše obale. Članarina je samo 12 Din na leto. To naj bi pobirali šolski upravitelji in jo izročali društvenemu odboru.

Podrobna pojasnila o »Jadranski straži« je prečital tov. Prinčič in priporočil oba lista, ki ju izdaja to društvo, in sicer »Jadransko stražo« in »Mladega stražarja«.

Ravnatelj g. dr. Dragotin Lončar je predaval o temi: Tri stopnje v razvoju šolstva.

Nato se je razvila obširna razprava o izjavi učiteljev in učiteljic narodnih šol na Vi-